

Центрально-
український
національний
технічний
університет

Central Ukrainian
National Technical
University

Економічний
факультет

Faculty
of Economics

Кафедра
аудиту, обліку
та оподаткування

Audit, Accounting
And Taxation
Department

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський національний технічний університет (ЦНТУ)
Економічний факультет

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Central Ukrainian National Technical University (CNTU)
Faculty of Economics

**РОЗВИТОК ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

Матеріали

X Міжнародної науково-практичної конференції
17 листопада 2022 року

**DEVELOPMENT OF ACCOUNTING, AUDIT, AND TAXATION
IN THE CONDITIONS OF INNOVATIVE TRANSFORMATION
OF SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS**

Thesis

Xth International Scientific and Practical Conference
November 17, 2022

Кропивницький – 2022
Kropyvnytskyi – 2022

УДК 657:334

Представлено матеріали досліджень українських та зарубіжних науковців і практиків з проблем інноваційної трансформації соціально-економічних систем; політики в сфері обліку, оподаткування та аудиту як інструменту регулювання соціально-економічного розвитку; оподаткування підприємницької діяльності та сучасних систем корпоративного податкового менеджменту; імперативів розвитку теорії, методології та організації обліку в умовах функціонування інформаційної економіки; трансформації ролі та завдань державного, незалежного та внутрішнього аудиту в умовах поглиблення глобалізаційних процесів та інноваційних трансформацій; інформаційно-аналітичного забезпечення та сучасних інформаційних технологій в управлінні соціально-економічними системами; економічної експертизи та судово-експертної діяльності у системі державного контролю.

Для наукових працівників, викладачів, здобувачів вищої освіти, практиків.

Редакційна колегія:

О.М. Левченко, д.е.н., проф.; **Н.С. Шалімова**, д.е.н., проф. (відп. редактор); **Г.І. Кузьменко**, к.е.н., доц.; **О.А. Магопець**, к.е.н., доц.; **О.Б. Пугаченко**, к.е.н., доц. (відп. секретар), **О.М. Гай**, к.е.н., доц.

Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем : *Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції*, 17 листопада 2022 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 312 с.

Рекомендовано до видання Вченою радою ЦНТУ
Протокол № 3 від 28 листопада 2022 року

ЗМІСТ

Шалімова Наталія, Кузьменко Галина

Розвиток аудиту як науки: роль та використання розробок Г.М. Давидова 11

Giorgi Abashidze

Digital Education – Challenges of Digital Transformation of the Educational Sector in Georgia 14

Андрос Світлана, Герасимчук Василь

Фінансова підтримка швидкозростаючих сільськогосподарських підприємств 15

Андрошук Ірина

Організаційні засади узгодження умов виконання інших завдань з надання впевненості та формування листа-угоди 19

Багрій Конон

SWOT-аналіз застосування суб'єктами підприємницької діяльності ПРРО 21

Бараник Зоя, Маляревський Віктор

Аналіз особливостей функціонування інтегрованої системи обробки статистичних даних України 25

Баранов Віталій

Особливості державного управління інноваційною діяльністю 27

Бенько Ірина

Особливості обліку нематеріальних активів у телекомунікаційних компаніях 29

Биковець Вячеслав

Малий і середній бізнес України в умовах воєнного стану: стан і перспективи 32

Бриль Ірина

Законодавче регулювання цифрових трансформацій у ретроспективі їх розвитку 34

Буткевич Оксана

Ідентифікація об'єктів стратегічного обліку в рамках побудови експертної системи прийняття стратегічних рішень на підприємстві 37

Nestan Varshanidze

Management of Blue Economy databases 39

Renata Włodarczyk

Problems of Innovative Transformation of Socio-Economic Systems in the Face of the COVID-19 Pandemic 41

Oleksandr Gai

The Process of Managing Innovative Activity as an Object of Accounting and Analysis 49

Герасимова Тамара	
Особливості аудиту та державного фінансового контролю на час воєнного стану	52
Герасимчук Василь, Андрос Світлана	
Стан, проблеми та перспективи розвитку сільського господарства Естонії: європейський та національний аспекти	55
Геселева Наталія, Корчага Тетяна	
Використання мови програмування R у бізнес-аналітиці	58
Геселева Наталія, Маргаза Дар'я	
Використання інформаційних технологій в управлінні соціально-економічними системами	60
Голбанос Сергій, Куликов Гліб	
Проблемні аспекти праці та зайнятості населення України в часи війни	62
Грилицька Анжела, Шевченко Анна	
Проблемні питання обліку грошових коштів на підприємствах під час воєнного стану та способи їх вирішення	65
Громоздова Лариса, Бодюк Адам	
Географія і краєзнавство як основа компетентності майбутніх організаторів туризму	67
Гук Руслан	
Трудова активність персоналу як компонента трудового потенціалу	69
Даниленко Олена	
Можливості управлінського обліку в системі менеджменту персоналу	71
Дербеньова Яна, Артеменко Антоніна	
Роль міжнародного маркетингу в глобальному підприємстві	73
Дмитрієва Кристина	
Необхідність розвитку судово-експертного співробітництва з країнами Європейського Союзу	75
Завдов'єва Ірина	
Виключна компетенція органів фінансового контролю та завдання економічної експертизи	78
Mamuka Zakaradze, Vadri Gechbaia	
The Influence of Cultural Features on the Management Process	81
Запірченко Людмила, Абрамов Артем	
Економічна доцільність використання БПЛА в агровиробництві	86
Запірченко Людмила, Кирпач Ярослав	
Інноваційне зростання та ефективність підприємств АПК	88

Зарудна Наталія

Вплив військового стану на облік та оподаткування підприємств малого бізнесу 91

Збаразська Лариса

Проблеми інноваційної трансформації промисловості України 94

Збаразська Лариса, Телюк Віра

Про актуальність фінансового стимулювання розвитку смарт-виробництва
як пріоритетного напрямку інноваційної трансформації промисловості України 98

Зомчак Лариса, Лапінкова Анастасія

Прогнозування облікової ставки України за монетарним правилом Тейлора 100

Зомчак Лариса, Старчевська Ірина

Бінарна логіт-модель економічного зростання України 103

Іщенко Ніна

Стан розвитку інноваційної діяльності підприємств 105

Касперович Олександр

Стабілізація соціально-трудової сфери в умовах цифрових трансформацій
та повоєнного відновлення: загрози та напрями їх подолання 107

Кашина Ганна, Медвідь Ганна

Концепція сталого розвитку регіону 110

Кернасюк Юрій

Інтеграція до міжнародних стандартів як фактор інноваційної трансформації
соціально-економічних систем 113

Козаченко Ярослав

Оцінювання діяльності внутрішніх аудиторів з метою визначення доцільності
використання їх роботи під час виконання завдань з аудиту фінансової звітності 115

Кононенко Леся

Оптимізація процедури оподаткування сільськогосподарських товаровиробників 118

Кононенко Леся, Куцеконь Юлія

Управління діяльністю сільськогосподарських підприємств
в умовах розвитку цифрових технологій 120

Кононенко Леся, Островська Наталія

Особливості дорадчих послуг в аграрній сфері 123

Коритько Тетяна

Особливості трансформації економічної системи на основі оцінки дисбалансів 126

Iryna Kornyat

Comprehensive Accounting of Expenses and Incomes of the Passenger Transporters 129

Костишин Наталія

Електронні первинні документи як інформаційно-аналітичне джерело
облікової системи підприємств 130

Małgorzata Krawiecka

Działalność Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jako forma
gospodarki pozabudżetowej przeznaczona na ściśle określone cele 133

Лисенко Алла

Агробізнес України в умовах воєнного стану та інструменти для забезпечення
його раціонального функціонування 139

Лисенко Алла, Акімов Сергій

Особливості проведення аудиту в сфері агробізнесу 142

Лисенко Алла, Чадай Юрій

Структура та функції агропромислового комплексу України 145

Лісогор Лариса

Виклики та загрози формування і реалізації освітньо-професійного потенціалу України
в умовах інноваційних трансформацій 147

Ляшенко В'ячеслав, Толмачова Ганна

Регіональна політика щодо розвитку інноваційних кластерів
малих і середніх підприємств 150

Магопець Олена

Використання результатів аудиторських досліджень в процесі управління
фінансовими ресурсами Об'єднаних територіальних громад 153

Макогон Валентина

Бюджетно-податкова політика в умовах воєнного стану 156

Маначинська Юлія

Імперативи актуарного обліку для відновлення бізнесу 158

Маслюк Ірина

Механізми впливу інвестиційного потенціалу на сільське господарство України 160

Мельник Тетяна

Проблеми публічності фінансової звітності страхових організацій в Україні 162

Мельникова Марина

Щодо впливу промислового симбіозу на інноваційні трансформації
соціально-економічної системи 164

- Наказ М-ва фінансів України від 18 лист. 2005 р. № 790. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення: 05.11.2022).
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ М-ва фінансів України від 27 квіт. 2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 05.11.2022).
  7. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n6944> (дата звернення: 05.11.2022)
  8. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#n6> (дата звернення: 05.11.2022).

УДК 338.431.8

Лисенко Алла

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування

Чадай Юрій

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Агропромисловий комплекс (АПК) України являє собою вертикально інтегроване формування з сукупності взаємопов'язаних між собою галузей та суб'єктів господарювання, зайнятих виробництвом засобів та предметів праці для сільського господарства й переробної промисловості, а також виробництвом сільськогосподарської сировини та продовольчих товарів, їх зберіганням та доведенням до споживача. Тобто, АПК поєднує наступні ланки: I) сільськогосподарське машинобудування; машинобудування для харчової промисловості; агрохімічна та комбікормова промисловість; система агротехнічного сервісу; II) сільське господарство; III) харчова промисловість; складське господарство; торговельні та інші підприємства й організації, які займаються доведенням кінцевого продукту до споживача.

Актуальність дослідження складових компонентів АПК та його функцій підтверджується тим, що Україна є всесвітньо відомою житницею й забезпечує не лише власні потреби в агропродовольчих товарах, а й вагому частку експорту продовольства у різні країни світу (таблиця 1).

Не дивлячись на воєнний стан, у 2022 р. Україна продовжує виробляти та експортувати агропродовольчі товари. У січні-серпні 2022 р. на частку живих тварин та продукції тваринного походження у товарній структурі експорту припадало 3,3%, продуктів рослинного походження – 25,1%, жирів та олії рослинного або тваринного походження – 12,6% [4].

Таблиця 1 – Динаміка експорту агропродовольчих товарів та їх частка в загальній структурі експорту товарів у 2020 та 2021 рр.

Групи агропродовольчих товарів	2020 р.		2021 р.		Темп зміни обсягів експорту у 2021 р. порівняно з 2020 р., %
	млн. дол. США	у % до загальної вартості експортованих товарів всіх груп	млн. дол. США	у % до загальної вартості експортованих товарів всіх груп	
Живі тварини; продукти тваринного походження	1188,2	2,4	1345,2	2,0	113,2
Продукти рослинного походження	11883,2	24,2	15538,0	22,8	130,8
Жири та олії тваринного або рослинного походження	5746,9	11,7	7037,2	10,3	122,5
Готові харчові продукти	3361,0	6,8	3788,5	5,6	112,7

Джерело: узагальнено авторами на підставі [1, с. 23-24]

Інтеграційні зв'язки, сформовані у межах АПК, базуються на урахуванні взаємозв'язків на рівні конкретних суб'єктів господарювання, обсягів й структури виробництва та реалізації різних груп товарів, які прямо пов'язані з сільським господарством. Створення вертикально інтегрованих формувань є необхідним «для здешевлення продукції, забезпечення диверсифікованості виробництва, зниження залежності сільськогосподарських товаровиробників від посередницьких структур, монополістів у сфері переробки й збуту продукції, постачання техніки та пально-мастильних матеріалів» [3, с. 151].

АПК доцільно розглядати в організаційно-технологічному аспекті (при дослідженні характеру господарських зв'язків та організаційно-виробничих особливостей взаємодії між технологічно пов'язаними суб'єктами господарювання) та соціально-економічному (при цьому вивчають соціальну природу таких відносин, визначають їх наслідки). У контексті дослідження організаційно-виробничих особливостей значна увага повинна приділятися аналізу ресурсно-виробничого складника економічного потенціалу із застосуванням системи показників, які характеризують матеріально-технічний, кадровий та фінансовий складники, а також земельні ресурси [2, с. 142-143].

Слід виокремити важливі функції, які притаманні АПК: забезпечення внутрішніх потреб країни у продуктах харчування та їх експорту; формування сировинної бази для підприємств харчової промисловості; забезпечення соціально-економічної рівноваги у природно-господарському середовищі.

Таким чином, АПК являє собою багатогалузеву систему, в якій кожна ланка виконує певну роль, забезпечуючи сталий розвиток економіки. Водночас, невирішеною проблемою функціонування АПК залишається незбалансованість фінансово-господарського механізму взаємодії його складових, яка поглиблюється в умовах військового стану в Україні.

Література:

1. Зовнішня торгівля України у 2021 році : Статистичний збірник. К.: Державна служба статистики України, 2022. 132 с.
2. Лисенко А.М. Аналітична оцінка ресурсно-виробничого складника економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Держава та регіони*. 2022. № 1 (124). С. 134-144. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-1-23> (дата звернення: 05.11.2022).
3. Лисенко А.М. Основні тенденції розвитку аграрного підприємництва в Україні. *Соціально-економічні засади формування економічної системи України : кол. моногр.* / за ред. О.О. Непочатенко. Умань: Сочінський М.М., 2019. С. 144-151. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12091> (дата звернення: 05.11.2022).
4. Товарна структура зовнішньої торгівлі у січні-серпні 2022 р.: Експрес-випуск. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 05.11.2022).

УДК 331

Лісогор Лариса

доктор економічних наук, професор
головний науковий співробітник
центру внутрішньополітичних досліджень
Національний інститут стратегічних досліджень
м. Київ, Україна

ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

В умовах глобалізації світового економічного простору підвищення конкурентоспроможності національних економік може бути досягнуто на основі реалізації інноваційних чинників розвитку, покращення якості трудового потенціалу країни на інноваційних засадах. Відповідно, це передбачає необхідність забезпечення можливостей професійного розвитку робочої сили, спрямованого на посилення інноваційного змісту праці.

Однак посилення кризових явищ в економіці суттєво обмежує можливості покращення якості трудового потенціалу країни за рахунок підвищення професійно-кваліфікаційного рівня робочої сили. Передусім, це проявляється через скорочення обсягів фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на організацію професійного навчання та професійної перепідготовки / підвищення кваліфікації робочої сили (із застосуванням освітніх інновацій). Вітчизняні науковці відзначають обмеженість (у короткостроковій перспективі) додаткових фінансових вкладень роботодавців у підготовку кадрів, зорієнтовану на забезпечення максимально відповідного запиту роботодавців і потребам виробництва рівня професійних компетенцій працівників [5].

Водночас інноваційні трансформації також суттєво впливають на можливості формування та реалізації освітньо-професійного потенціалу як невід'ємного компонента забезпечення інноваційного розвитку економіки